Kunst- en cultuuropleidingen in Nederland

BOEKMAN

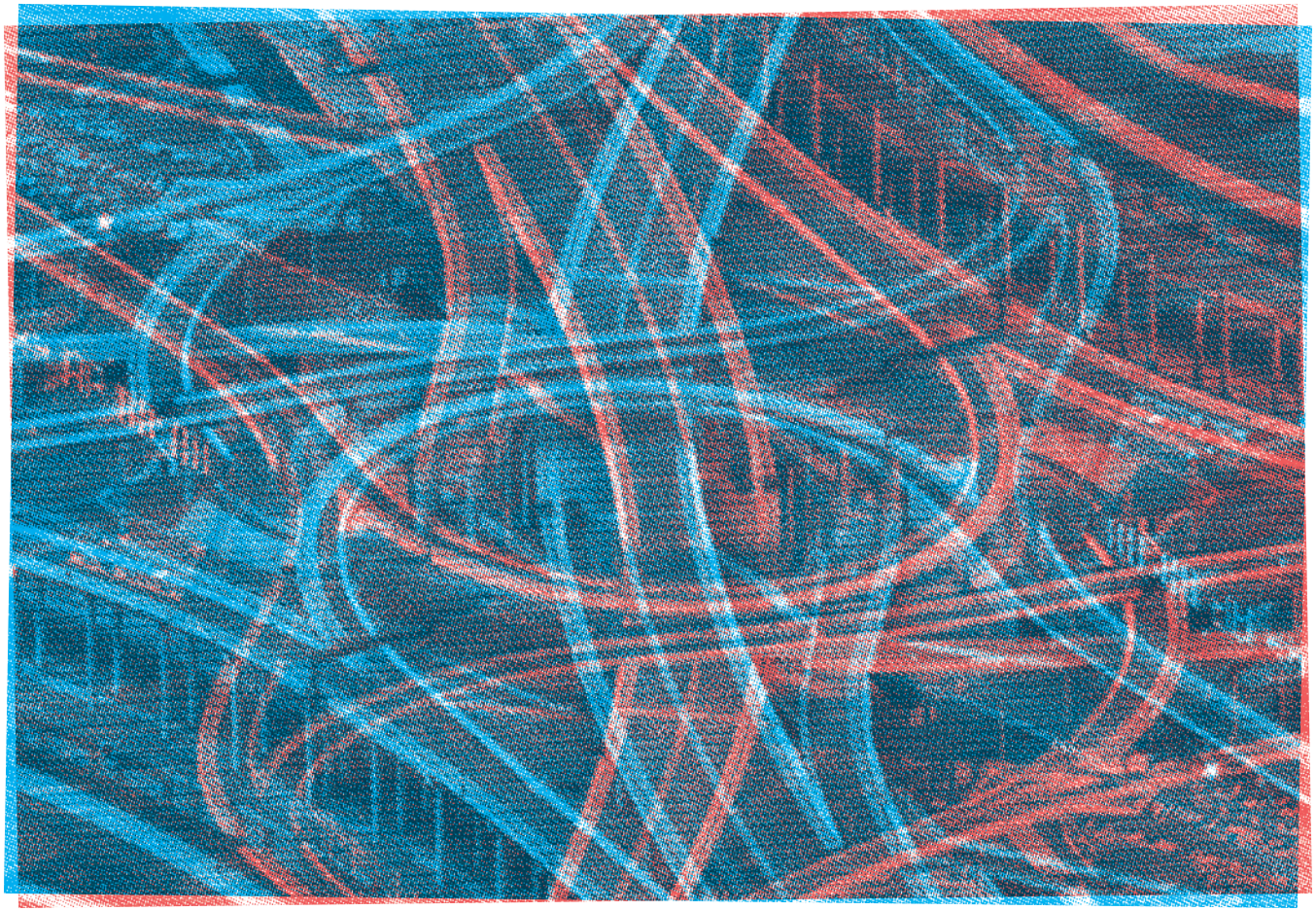

Inhoud

3 Kimberly van Aart
Inleiding

4 **WO BACHELORSTUDIES**, per onderwijsinstelling

13 **WO MASTERSTUDIES**, per onderwijsinstelling

26 **HBO BACHELORSTUDIES**, per onderwijsinstelling

53 **HBO MASTERSTUDIES**, per onderwijsinstelling

Inleiding

Kimberly van Aart

In *Boekman* 109 is de blik gericht op een nieuw cultuurbestel. Daarvoor zijn naast de bestaande ook nieuwe professionals nodig. Universiteiten en hogescholen onderwijzen deze kunst- en cultuurprofessionals van de toekomst. Voor het brede palet aan bachelor- en masterstudies dat zij aanbieden, verwelkomen zij jaarlijks tal van nieuwe studenten die uiteenlopende functies ambiëren in de veelzijdige creatieve sector.

De Boekmanstichting spant zich in om het aanbod van kunst- en cultuurstudies in kaart te brengen, en presenteert hierbij de eerste resultaten van deze inventarisatie. Aan de selectie ligt een aantal keuzes ten grondslag.

Om te beginnen vormt de afbakening van het concept 'kunst- en cultuurstudies' een belangrijk punt van aandacht. Uit praktisch oogpunt omvat het overzicht momenteel bachelor- en masterstudies op wo- en hbo-niveau, aangeboden door onderwijsinstellingen die zijn aangesloten bij de VSNU of de Vereniging van Hogescholen, en publiek gefinancierd. Het huidige overzicht omvat 'voltijdstudies', waarbij het studieprogramma in principe een fulltime inzet vergt van de studenten. Inhoudelijk doen deeltijdstudies niet onder voor voltijdstudies. Daarom is het nadrukkelijk het streven om in de toekomst ook deze studies te inventariseren.

Daarnaast omvat het overzicht verschillende studierichtingen, die in meer of mindere mate aansluiten op de culturele sector. Voor wo gaat het om Kunst- en Cultuurwetenschappen, Kunst- en Kunsthistorische studies, Kunsteducatie en -therapie, en Mediastudies. Enkele aanverwante studies zijn opgenomen wanneer studenten zich op enige wijze in de creatieve sector kunnen specialiseren[1]. Eenzelfde focus is gehanteerd voor hbo, met als toevoeging de kunstvakopleidingen die verschillende kunstacademies en hogescholen aanbieden.

Naast dit overzicht worden voor kwaliteitsmonitoring in het onderwijs diverse lijsten van kunst- en cultuurstudies samengesteld. Dit overzicht kan dan ook worden beschouwd als een aanvulling op deze lijsten. Zo biedt het waar mogelijk ook inzicht in de programma's en specialisaties binnen een opleiding, en de aandachtsgebieden of focuspunten die de instellingen etaleren bij het voorlichten van studiekiezers[2].

Ongetwijfeld zijn er, ook door de gemaakte keuzes, nog aanvullingen te maken op het huidige overzicht; u bent dan ook van harte uitgenodigd om suggesties te versturen aan Kimberly van Aart, middels het contactformulier. Op deze wijze komen we tot een overzicht van studies dat een zo compleet mogelijk beeld geeft van alle kunst-, cultuur- en aanverwante studies die Nederland rijk is.

Leeswijzer

- Voor alle opleidingen wordt, indien bekend, de voertaal vermeld.
- Voor alle opleidingen worden, indien bekend, keuzetrajecten vermeld en het moment waarop deze van start gaan. Indien er geen specifiek startmoment is, of het is (nog) niet bekend, dan vermeldt het overzicht 'gedurende studie' als startmoment.
- Universiteiten en hogescholen hanteren voor de keuzetrajecten binnen een studie diverse termen, zoals 'focus areas', 'pathways' en 'uitstroomprofielen'. In dit overzicht worden echter drie termen gebruikt:
  - 'Programma's' wanneer studenten aan het begin van de studie een keuze maken uit de verschillende opties.
  - 'Specialisaties' wanneer studenten op een later moment een keuze maken.
  - 'Majors' wanneer het een richting binnen een brede opleiding betreft.

Noten

1 Bijvoorbeeld studies zoals Journalistiek en Communicatie en Informatie, wanneer er aandacht is voor creatieve of kunstproducten, Bouwkunde en Product Ontwerpen, wanneer er aandacht is voor het creatieve ontwerpproces, zogenaamde brede studies, wanneer studenten zich daarbinnen kunnen specialiseren in kunst en cultuur.

2 De inventarisatie is grotendeels gebaseerd op de informatie die de instellingen online aanbieden voor potentiële studenten. Voor deze informatiestroom is gekozen uit praktisch oogpunt; de informatie is eenvoudig te verzamelen, benadrukt veelal de unieke aspecten van het programma, en heeft betrekking op de programma-inhoud van het aankomende collegejaar.

Eramus Universiteit Rotterdam

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Algemene Cultuurwetenschappen/ International Bachelor of Arts and Culture Studies	NL/EN	Specialisaties: Cultuur en Economie Cultuur en Media Cultuur en Samenleving	Focus op processen achter de schermen van de kunstwereld. Studenten kiezen aan het begin van de studie voor Nederlands of Engels programma. In jaar 2 kunnen zij een specialisatie kiezen.	Begin studie en jaar 2 (optioneel)	Nederlandse programma Engelse programma
Kunst- en Cultuurstudies en Kunstvakopleiding (double degree)	EN	Programma's: Liberal Arts and Sciences + Kunst en Design Liberal Arts and Sciences + Muziek Arts and Culture Studies + Kunst en Design Arts and Culture Studies + Muziek	Studie is een combinatie van universitaire wo bachelor (bij Erasmus Universiteit) en hbo bachelor (bij Willem de Kooning Academie of Codarts). NB: Programma is nieuw per 2016/2017	Begin studie	Programma
International Bachelor Communication and Media	EN	Specialisaties: Media and Entertainment Communication, Culture and Society New Media Technologies International and Global Communication Communication and Business Communication and Politics	Bij Media and Entertainment is er aandacht voor de creatieve industrie.	Jaar 2	Programma
Liberal Arts and Sciences	EN	20+ majors, onderverdeeld in vier groepen: Humanities Economics and Business Life Sciences Social and Behavioural Sciences	Binnen Humanities worden o.a. de specialisaties Arts en Media aangeboden. Opleiding aan Erasmus University College.	Jaar 2	Programma

Radboud Universiteit Nijmegen

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Algemene Cultuurwetenschappen/ Arts and Culture Studies	NL/EN	Specialisaties: Kunstbeleid Creative Industries	Focus op analyse, interpretatie en vergelijkingen kunsten en kunstdisciplines.	Jaar 2	Programma
Kunstgeschiedenis	NL		Focus op westerse kunstgeschiedenis, van oudheid tot heden.	N.v.t.	Programma

Rijksuniversiteit Groningen

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Arts, Culture and Media/ Kunsten, Cultuur en Media	NL/EN	Programma's: Film Muziek Theater Specialisaties: Kunst, Beleid en Management Kunstanalyse en Kritiek	Studenten kiezen aan het begin van de studie een programma gebaseerd op een discipline, en kiezen in jaar 2 een specialisatie met een bepaalde invalshoek.	Begin studie en jaar 2	Programma
Kunstgeschiedenis	NL/EN	Specialisaties: Oude Beeldende Kunst Moderne en Hedendaagse Kunst Architectuur- en Stedenbouw-geschiedenis Landschapsgeschiedenis	Focus op visuele kunsten én architectuur- en landschapsgeschiedenis en urbanisatie. Bestudeert de relatie tussen kunst, stad en landschap. NB Programma is Engelstalig per 2017/2018.	Jaar 2	Programma
Media Studies	EN		Focus op informatieve en sociale functie van media in cultuur, in antropologische zin van het woord.	N.v.t.	Programma

vervolg Rijksuniversiteit Groningen

Liberal Arts and Sciences	EN	Majors: Reflecting on Culture: History and Criticism Philosophy, Politics and Economics Cognition and Behaviour Health and Life Sciences Physics of Energy	Studenten kiezen aan het begin van de studie twee of drie wetenschapsdisciplines, en kiezen in jaar 2 een major. Opleiding aan University College Groningen.	Begin studie en jaar 2	Programma

Tilburg University

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Online Culture: Art, Media and Society	NL/EN	Specialisaties: Digital Media Art in the Public Sphere Global Communication Lerarenopleiding Nederlands Afstudeerprofielen: Ondernemen Onderzoeken Onderwijzen	Focus op veranderende rol van kunst, (digitale) cultuur en online media in de samenleving, in Nederland en daarbuiten. Studenten kiezen een specialisatie in jaar 2 en een afstudeerprofiel in jaar 3. NB programma is nieuw per 2015/2016.	Jaar 2 en 3	Programma
Communicatie- en Informatiewetenschappen	NL	Specialisaties: New Media Design Tekst en Communicatie Bedrijfscommunicatie en Digitale Media Cognitive Science and Artificial Intelligence	Studenten kiezen in jaar 2 een specialisatie, of een combinatie van specialisaties. Bij New Media Design ligt de focus op veranderingen in mediaconsumptie en -productie, vanuit verschillende disciplines.	Jaar 2	Programma

Technische Universiteit Delft

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Bouwkunde	NL		Focus op verkennen en ontwerpen van de leefomgeving, met creatieve en technische vaardigheden en theoretische kennis.	N.v.t.	Programma
Industrieel Ontwerpen	NL		Focus op ontwerpen van producten en systemen waarbij de gebruiker centraal staat.	N.v.t.	Programma

Technische Universiteit Eindhoven

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Bouwkunde	EN	Specialisaties Building Physics and Structural Design Architectural Urban Design and Engineering Urban Systems and Real Estate	Bij Bouwkunde ligt de focus op ontwerp, techniek en proces binnen de bouwkunde, op detailniveau en op de grotere schaal van de gebouwde omgeving.	Jaar 2	Programma
Industrial Design	EN		Focus op o.a. creativiteit en esthetiek, naast technologie, gebruikersbehoeften, maatschappelijk en zakelijk belang en innovatie, bij het ontwerpen van interactieve systemen, producten en diensten.	N.v.t.	Programma

Universiteit Leiden

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Film- en Literatuurwetenschap	NL	Specialisaties: Filmwetenschap Literatuurwetenschap	Focus op analyse, interpretatie en vergelijkingen van literatuur en films.	Jaar 2	Programma
Kunstgeschiedenis/Art History	NL	Specialisaties Nederlands programma: Beeldende Kunst Design en Architectuur Specialisatie Engels programma: Arts, Media and Society	Aandacht voor sociale en culturele waarde van de kunsten en historische en hedendaagse kunstpraktijken (ook niet-westerse). Studenten kiezen aan het begin van de studie voor Nederlands of Engels programma. In jaar 2 kiezen studenten van Nederlands programma een specialisatie.	Begin van de studie en jaar 2	Nederlandse programma Engelse programma

Universiteit Maastricht

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Cultuurwetenschappen/Arts and Culture	NL/EN	Specialisaties: Literatuur, Kunst en Cultuur Mediacultuur Kennis- en Technologische Cultuur Politieke Cultuur	Brede bachelor over cultuur in de brede zin van het woord, met onder meer filosofie, geschiedenis, wetenschap en technologie, kunstgeschiedenis en sociologie. Bij Kunst, Literatuur en Cultuur ligt de focus op hoe kunst, literatuur en cultuur de belangrijke thema's in de moderne samenleving weerspiegelen.	Jaar 2	Programma
Liberal Arts and Sciences	EN	Majors: Humanities Social Sciences Sciences	Binnen Humanities kiezen studenten uit diverse specialisaties, of ze combineren deze.	Jaar 2	Programma

Universiteit Twente

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Industrieel Ontwerpen/Industrial Design	NL		Focus op het ontwerpen van consumenten-producten met creativiteit en techniek.	N.v.t.	Programma
Creative Technology	EN		Focus op het creatief vormgeven van technologische toepassingen.	N.v.t.	Programma

Universiteit Utrecht

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Kunstgeschiedenis	NL/EN	Specialisaties: Oude Kunst en Architectuur Moderne en Hedendaagse Kunst en Architectuur		Jaar 2	Programma
Muziekwetenschap	NL	Specialisaties: Historische Muziekwetenschap Muziek en Media	Focus op theorie, productie en receptie van westerse muziek.	Jaar 2	Programma
Literatuurwetenschap	NL	Specialisaties: World Literature Literature in Conflict	Bekijkt en vergelijkt literatuur van de oudheid tot en met de moderne tijd, ook in relatie tot andere kunsten en media.	Jaar 2	Programma
Taal- en Cultuurstudies	NL/ overige talen	12 majors, waaronder bv: Nieuwe Media en Digitale Cultuur Film- en Televisiewetenschap Moderne en Hedendaagse Kunst	In het eerste jaar verdiepen studenten zich ook in één van tien talen en culturen.	Begin studie en jaar 2	Programma
Media en Cultuur	NL	Specialisaties: Film- en Mediacultuur Nieuwe Media en Digitale Cultuur Televisie- en Mediacultuur Theater- en Danscultuur Comparative Media Studies	Bestudeert de geschiedenis, theorie en maatschappelijke context van media en performance, aandacht voor analyse van de vorm en inhoud van een film, televisieprogramma, game of voorstelling.	Jaar 2	Programma

↓

vervolg Universiteit Utrecht

Communicatie- en Informatiewetenschappen	NL	Specialisaties: Cultuur, Communicatie en Diversiteit Digitale Communicatie Media, Communicatie en Markt Communicatie, Organisatie en Interactie	Focus op communicatie door overheid en grote bedrijven, maar ook op het aanbod van entertainment via televisie en sociale media.	Jaar 2	Programma
Liberal Arts and Sciences	EN	Majors: Arts and Humanities Social Sciences Sciences	Studenten kiezen een major of stellen deze zelf samen. Opleiding aan University College Roosevelt (in Middelburg).	Jaar 2 (optioneel)	Programma
Liberal Arts and Sciences	NL/EN	40+ majors, onderverdeeld in drie groepen: Geschiedenis, Taal en Cultuur, Religie en Filosofie Natuurwetenschappen, Geologie, Kunstmatige Intelligentie Sociale Wetenschappen, Geografie, Economie	Opleiding aan University College Utrecht	Jaar 2	Programma

Universiteit van Amsterdam

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Algemene Cultuurwetenschappen	NL		Besteedt aandacht aan cultuurgeschiedenis, cultuursociologie, cultuurtheorie, cultuurpolitiek.	N.v.t.	Programma
Kunstgeschiedenis	NL			Jaar 2	Programma
Literary and Cultural Analysis	EN		Focus op hedendaagse cultuur, literatuur en kunst, vanuit filosofische en politieke perspectieven.	N.v.t.	Programma
Theaterwetenschap	NL		Focus op analyse van voorstellingen en de geschiedenis en de theorieën van theater en performance.	N.v.t.	Programma

vervolg Universiteit van Amsterdam

Muziekwetenschap	NL	Specialisaties: Cognitieve/culturele variant: Jazz, Wereld- en Popmuziek Historische variant: Westerse Klassieke Muziek	Focus op onderzoeken van muziek (uit het verleden en het heden, in allerlei culturen) en het spelen en registreren van muziek.	Jaar 2	Programma
Media en Cultuur	NL	Specialisaties: Film en Visuele Cultuur Televisie en Cross-mediale Cultuur Nieuwe Media en Digitale Cultuur	Focus op de betekenis, de geschiedenis en de artistieke vormen van verschillende cultuurvelden en media.	Jaar 2	Programma
Media and Information	EN	Specialisaties: Information Cultures New Media and Digital Culture	Focus op productie, distributie en consumptie van nieuwe media en de daarmee samenhangende veranderingen in cultuur en samenleving.	Jaar 2	Programma
Communicatiewetenschap/ Communication Science	NL/EN		Focus op o.a. (communicatie via) media en entertainment.	N.v.t.	Programma
Sociologie	NL	Specialisaties: Cultuursociologie Arbeid, Organisaties en Instituties Burgerschap, Zorg en Beleid Onderwijs, Stratificatie en Levenslopen Stadssociologie	Bij Cultuursociologie ligt de focus op cultuur in brede én enge zin.	Jaar 2	Programma
Liberal Arts and Sciences	EN	Programma's: Cities and Cultures Information, Communication, Cognition Social Systems Energy, Climate and Sustainability Life, Evolution, Universe Health and Well-being Majors: Humanities Social Sciences Sciences	Studenten kiezen in jaar 1 een (thematische) specialisatie en in jaar 2 een major. Binnen Humanities worden onder andere de specialisaties Film, Literature en Arts aangeboden. Studie wordt aangeboden door Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit Amsterdam gezamenlijk. Opleiding aan Amsterdam University College.	Begin studie en jaar 2	Programma

Vrije Universiteit

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Media, Kunst, Design en Architectuur	NL	Specialisaties: Media Kunst Design Architectuur	Focus op visuele en materiële cultuur vanuit historisch, theoretisch en kritisch perspectief.	Jaar 2	Programma
Literatuur en Samenleving/Literature and Society	NL/EN	Specialisaties Engelse programma: Literature in a Changing World Literature in a Visual Culture Specialisaties Nederlandse programma: Literatuur, Maatschappij en Vernieuwing Literatuur, Kunst en Reflectie	Bestudeert de wederzijdse interactie tussen literatuur en de samenleving, maar omvat ook een vak Creatief schrijven. Studenten kiezen aan het begin van de studie voor Nederlands of Engels programma. In jaar 3 kiezen zij een specialisatie.	Begin studie en jaar 3	Nederlandse programma Engelse programma
Communicatie- en Informatiewetenschappen	NL/EN	Specialisaties: Media en Journalistiek Talen en Organisaties Toegepaste Taalwetenschap	Bij Media en Journalistiek ligt de focus op het bestuderen van diverse media en het ontwikkelen van journalistieke vaardigheden.	Jaar 2	Programma

Erasmus Universiteit Rotterdam

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Arts and Culture	EN	Programma's: Arts, Culture and Society Cultural Economics and Entrepreneurship	Bij Arts, Culture and Society ligt de focus op een sociologisch perspectief, bij Cultural Economics and Entrepreneurship op (bedrijfs)economie en management.	Begin studie	Programma Arts, Culture and Society Programma Cultural Economics and Entrepreneurship
Media Studies	NL/EN	Programma's: Media en Cultuur Media en Journalistiek Media, Culture and Society (in Engels) Media and Business (in Engels)	Bestudeert de invloed van media op cultuur, politiek, economie en de bredere samenleving.	Begin studie	Programma Media en Cultuur Programma Media en Journalistiek Programma Media, Culture and Society Programma Media and Business
Research master Sociology of Culture, Media and the Arts	EN		Veel aandacht voor cultuursociologie, sociologie van kunst en cultuur, mediastudies.	N.v.t.	Programma

NHTV

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Leisure Studies	EN		Aandacht voor vrijetijdsbesteding in onder meer de culturele sector, vanuit diverse disciplines.	N.v.t.	Programma

Radboud Universiteit Nijmegen

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Kunst- en Cultuurwetenschappen	NL/EN	Programma's: Creative Industries (in Engels) (zie hieronder) Kunstbeleid en Mecenaat (zie hieronder) Kunstgeschiedenis		Begin studie	Programma Programma Creative Industries Programma Kunstbeleid en Mecenaat Programma Kunstgeschiedenis
Kunst- en Cultuurwetenschappen - *Creative Industries*			Focus op samenwerking creatieve sector en industrie: creatieve product of proces staat daarbij centraal.		
Kunst- en Cultuurwetenschappen - *Kunstbeleid en Mecenaat*			Focus op kunstbeleid en financiering, en bestudeert kunstwerken inhoudelijk en de maatschappelijke rol van kunst en cultuur.		
Letterkunde	NL/EN/ overige talen	Programma's: Duits; Engels; Europees; Frans; Nederlands; Spaans; Literair bedrijf (zie hieronder)	Bij Literair bedrijf ligt de focus op de literaire infrastructuur, instituties en netwerken.	Begin studie	Programma Programma Literair bedrijf
Lerarenopleiding voorbereidend hoger onderwijs in Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vormgeving	NL			N.v.t.	Programma
Research master Historical, Literary and Cultural Studies	EN	Programma's: Art and Visual Culture (zie hieronder) Literary Studies (zie hieronder) Historical Studies		Begin studie	Programma Programma Art and Visual Culture Programma Literary Studies Programma Historical Studies
Research master Historical, Literary and Cultural Studies - *Art and Visual Culture*			Focus op kunsten in hun culturele en historische context, vanuit perspectieven van kunst-geschiedenis, archeologie en culturele studies.		
Research master Historical, Literary and Cultural Studies - *Literary Studies*			Focus op tekstuele wetenschap en methoden van literaire interpretatie.		

Rijksuniversiteit Groningen

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Kunst- en Cultuurwetenschappen	NL/EN	Programma's: Kunstgeschiedenis (zie hieronder) Conservatorenopleiding Kunst-geschiedenis (zie hieronder) History of Architecture and Town Planning (in Engels) Landschapsgeschiedenis Arts, Culture and Media (in Engels) (zie hieronder)		Begin studie	Programma Programma Kunstgeschiedenis Programma Conservatorenopleiding Kunstgeschiedenis Programma History of Architecture and Town Planning Programma Landschapsgeschiedenis Programma Arts, Culture and Media
Kunst- en Cultuurwetenschappen - *Arts, Culture and Media*		Programma's: Arts, Politics and Management Arts Cognition and Education Film Studies Music Studies Theatre and Performing Arts Studies	Focus op organisatorische, esthetische, sociale en educatieve aspecten van kunstwerelden en de rol van kunsten in culturele verandering.	Begin studie	
Kunst- en Cultuurwetenschappen - *Kunstgeschiedenis/Conservatoren-opleiding Kunstgeschiedenis*		Programma's: Italiaanse en Nederlandse Beeldende Kunst uit 1400-1700 Kunstkritiek en Kunst uit de 20e Eeuw	Focus op geschiedenis en maatschappelijk functioneren van oude, moderne en hedendaagse kunst.	Begin studie	
Media Studies	NL/EN	Programma's: Journalistiek Journalism (in Engels)		Begin studie	Programma Nederlandse programma Engelse programma
Communicatie- en Informatiewetenschappen	NL/EN	Programma's: Digital Humanities (in Engels) Communicatiekunde Computercommunicatie Communicatie en educatie Information Science (in Engels)	Bij Digital Humanities ligt de focus op het systematisch onderzoeken van de cultuur, geschiedenis en taal middels digitale methoden.	Begin studie	Programma Digital Humanities Programma Communicatiekunde Programma Computercommunicatie Programma Communicatie en Educatie Programma Information Science

vervolg Rijksuniversiteit Groningen

Research master Arts and Culture	EN	Programma's: Literary and Cultural Studies (zie hieronder) Art History and Archaeology (zie hieronder)		Begin studie	Programma Programma Literary and Cultural Studies Programma Art History and Archaeology
Research master Arts and Culture - *Literary and Cultural Studies*		Programma's: Literatuur Film Theater Muziek Multimedia-uitingen	Focus op hoe samenleving door literatuur, film en theater wordt weerspiegeld en beïnvloed, nu en in het verleden, en de rol van kunsten in culturele verandering.	Begin studie	
Research master Arts and Culture - *Art History and Archeological research*		Programma's: Art History Archeology Architecture Landscape History	Focus op historische analyse, conservatie, restauratie en publieke presentatie van materiële cultuur.	Begin studie	

Universiteit Tilburg

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Culture Studies	NL/EN	Programma's: Art, Media and Society (in Engels) Global Communication (in Engels) Jeugdliteratuur Management of Cultural Diversity (in Engels) Ritual in Society (in Engels)	Bij Art, Media and Society ligt de focus op digitalisering en globalisering in cultuur, kunst en politiek, bij Jeugdliteratuur op analyse en interpretatie van het jeugdliteraire veld.	Begin studie	Programma Art, Media and Society Programma Global Communication Programma Jeugdliteratuur Programma Management of Cultural Diversity Programma Ritual in Society

Technische Universiteit Delft

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Architecture, Urbanism and Building Sciences	EN	Programma's: Architecture (zie hieronder) Landscape Architecture Urbanism Management in the Built Environment Building Technology		Begin studie	Programma Architecture Programma Landscape Architecture Programma Urbanism Programma Management in the Built Environment Programma Building Technology
Architecture, Urbanism and Building Sciences - *Architecture*		13 specialisaties, waaronder: Heritage and Architecture Interiors Building Cities Design as Politics	Brede opleiding met groot aantal specialisaties waaruit studenten kunnen kiezen. Deze 'studio's' variëren van technisch tot theoretisch, van stedenbouw tot maquettes in detail, van conceptueel tot concreet etc.	Jaar 2	
Design for interaction	EN		Focus op het ontwerpen van producten met bijzondere aandacht voor de interactie tussen mens en product, vanuit disciplines als esthetiek, sociologie, psychologie.	N.v.t.	Programma
Integrated product design	EN		Focus op het volledige ontwerptraject, met aandacht voor zakelijke en maatschappelijke belangen en behoeften van gebruikers van nieuwe product.	N.v.t.	Programma

Technische Universiteit Eindhoven

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Architecture, Building and Planning	EN	Programma's: Architectural Urban Design and Engineering Building Physics and Services Urban Systems and Real Estate Structural Design	Bij Architectural Urban Design and Engineering ligt de focus op het ontwikkelen van een diepgaande, innovatieve ontwerpattitude vanuit de architectuur.	Begin studie	Programma Per programma: Programma Architectural Urban Design and Engineering
Industrial Design	NL	Programma's: Research, Design and Development Design Leadership and Entrepreneurship Constructive Design Research	Bij Design Leadership and Entrepreneurship ligt de focus op de strategische inzet van (technologisch vooruitstrevend) design bij het creëren van sociaal relevante en maatschappelijk waardevolle innovaties.	Begin studie	Programma Per programma: Programma Research, Design and Development Programma Design Leadership and Entrepreneurship Programma Constructive Design Research

Universiteit Leiden

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Arts and Culture	NL/EN	Programma's: Art and Architecture before 1800 Art of the Contemporary World and World Art Studies Design, Culture and Society Museums and Collections	Focus op historische perspectieven op disciplines in kunst en cultuur.	Begin studie	Programma

vervolg Universiteit Leiden

Media Studies	NL/EN	Programma's: Book and Digital Media Studies (in Engels) Comparative Literature and Literary Theory (in Engels) Film and Photographic Studies (in Engels) Journalistiek en Nieuwe Media	Focus op historische perspectieven op mediadisciplines.	Begin studie	Programma
Research master Literary Studies	EN		Studenten focussen op een kunstdiscipline en een historische periode naar keuze. Studie wordt aangeboden in samenwerking met research master Arts and Culture.	Begin studie	Programma
Research master Arts and Culture	EN		Studenten focussen op een kunstdiscipline en een historische periode naar keuze. Studie wordt aangeboden in samenwerking met research master Literary Studies.	Begin studie	Programma
Educatieve master Geesteswetenschappen	NL	11 programma's, waaronder: Kunstgeschiedenis en Culturele en Kunstzinnige Vorming	Programma's zijn gebaseerd op de schoolvakken waarin studenten lesbevoegdheid verkrijgen.	Begin studie	Programma Programma Kunstgeschiedenis en CKV

Universiteit Maastricht

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Kunst- en cultuurstudies	NL/EN	Programma's: Kunst, Cultuur en Erfgoed (ook in Engels) (zie hieronder) Kunst, Literatuur en Samenleving (ook in Engels) (zie hieronder)		Begin studie	Programma Kunst, Cultuur en Erfgoed Programma Kunst, Literatuur en Samenleving
Kunst- en Cultuurstudies - *Kunst, Cultuur en Erfgoed/Arts and Heritage*			Focus op de (beleidsmatige) betekenis en invulling of afbakening van de begrippen kunst, cultuur en cultureel erfgoed.		

vervolg Universiteit Maastricht

Kunst- en Cultuurstudies - *Kunst, Literatuur en Samenleving/Art, Literature and Society*			Focus op hedendaagse debatten over literatuur, kunst, religie, filosofie en cultuur.		
Media Culture	EN		Focus op digitale media en technologiën, met veel aandacht voor de effecten daarvan op het medialandschap, en vernieuwingen in de mediacultuur.	N.v.t.	Programma
Research master in Cultures of Arts, Science and Technology	EN		Focus op rol van wetenschap, technologie en kunst in de moderne cultuur en het onderzoek naar deze disciplines.	N.v.t.	Programma

Universiteit Utrecht

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Arts and Culture	NL/EN	Programma's: Arts and Society (in Engels) (zie hieronder) Contemporary Dance, Theatre and Dramaturgy (in Engels) (zie hieronder) Applied Musicology (in Engels) (zie hieronder) Kunstgeschiedenis (zie hieronder) Gender Studies (in Engels)		Begin studie	Programma Arts and Society Programma Contemporary Dance, Theatre and Dramaturgy Programma Applied Musicology Programma Kunstgeschiedenis Programma Gender Studies
Arts and Culture - *Arts and Society*			Focus op veranderende cultuurveld, door technologische innovatie, urbanisatie, economische globalisering en sociaal-politiek speelveld.		
Arts and Culture - *Contemporary Dance, Theatre and Dramaturgy*			Focus op theater, dans en drama vanuit een intermediaal, interdisciplinair en internationaal perspectief.		
Arts and Culture - *Applied Musicology*			Focus op vraagstukken in productie, programmering, financiering en participatie in muziek.		

vervolg Universiteit Utrecht

Arts and Culture - *Kunstgeschiedenis*		Programma's: Oude Kunst: Onderzoek, Actualiteit en Praktijk Moderne en Hedendaagse Kunst: Kritiek, Theorie en Beroepspraktijk Architectuur en Monumentenzorg	Focus op kunst en architectuur en de institutionele en maatschappelijke omgang daarmee, via kunsthistorisch onderzoek.	Begin studie	
Kunstonderwijs en Communicatie: Kunstgeschiedenis, Educatie en Communicatie	NL			N.v.t.	Programma
Media Studies	NL/EN	Programma's: New Media and Digital Culture (in Engels) (zie hieronder) Film- en Televisiewetenschap (zie hieronder)		Begin studie	Programma New Media and Digital Culture Programma Film- en Televisie-wetenschap
Media Studies - *New Media and Digital Culture*			Focus op de kritische analyse van betekenis en functies van nieuwe media en hun effect op de dagelijkse praktijk en cultuur.		
Media Studies - *Film- en Televisiewetenschap*			Bestudeert de ontwikkelingen op het gebied van (de Nederlandse) mediaproductie, -participatie en -curatie.		
Letterkunde	NL/ EN/ overige talen	Programma's Literatuur Vandaag (zie hieronder) Vertalen		Begin studie	Programma Literatuur Vandaag Programma Vertalen
Letterkunde - *Literatuur Vandaag*		Programma's: English and Comparative Literature Nederlandse literatuur Modern Literature in European Languages	Bestudeert hoe literatuur functioneert in een geglobaliseerde, gedigitaliseerde en vercommercialiseerde wereld.	Begin studie	
Research master Arts and Culture	EN	Programma's: Art History of the Lower Countries Musicology (zie hieronder) Gender Studies		Begin studie	Programma Art History of the Lower Countries Programma Musicology Programma Gender Studies

vervolg Universiteit Utrecht

Research master Arts and Culture - *Musicology*			Focus op westerse muziek in verschillende periodes, en de complexe relatie tussen muziek en media.		
Research master Comparative Literary Studies	EN			Begin studie	Programma
Research master Media, Art and Perfomance Studies	EN		Bestudeert verschuivingen en transities in hedendaagse media, kunst en performance vanuit vergelijkend perspectief.	Begin studie	Programma

Universiteit van Amsterdam

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Kunst- en Cultuurwetenschappen/ Arts and Culture	NL/EN	Programma's: Comparative Cultural Analysis (in Engels) Dramaturgie (duaal) Musicology (in Engels) Theatre Studies (in Engels) Boekwetenschap (zie hieronder) Kunst, Cultuur en Politiek Kunstgeschiedenis		Begin studie	Programma Comparative Cultural Analysis Programma Dramaturgie Programma Musicology Programma Theatre Studies Programma Boekwetenschap Programma Kunst, Cultuur en Politiek Programma Kunstgeschiedenis
Kunst- en Cultuurwetenschappen - *Boekwetenschap*		Specialisaties: Cultureel Ondernemen in het Boekenvak Kinderboeken Middeleeuwen	Focus op onderzoek naar het boek in heden en verleden, waarbij aandacht wordt besteed aan o.a. typografie, handschriftenkunde en de wijze waarop boeken worden geïdentificeerd (archeologie van het boek). Studenten kunnen een specialisatie kiezen of een algemeen programma volgen.	Begin studie (optioneel)	

vervolg Universiteit van Amsterdam

Erfgoedstudies	NL/EN	Programma's: Curating Art and Cultures (in Engels) (duaal) Museum Studies (duaal) Museumconservator (duaal) Conservation and Restoration of Cultural Heritage (in Engels) Presentation and Preservation of the Moving Image (in Engels) (duaal) Heritage and Memory studies (in Engels) (duaal) Culturele Informatiewetenschap Archival and Information Studies (ook in Engels, ook duaal)		Begin studie	Programma Curating Art and Cultures Programma Museum Studies Programma Museumconservator Programma Conservation and Restoration of Cultural Heritage Programma Presentation and Preservation of the Moving Image Programma Heritage and Memory studies Programma Culturele Informatie-wetenschap Programma Archival and Information Studies
Literary Studies	EN	Programma's: Comparative Literature English Literature and Culture Literature and Education Literature, Culture and Society		Begin studie	Programma Comparative Literature Programma English Literature and Culture Programma Literature and Education Programma Literature, Culture and Society
Media Studies	NL/EN	Programma's: Film Studies New Media and Digital Culture Television and Cross-media Culture Journalistiek en media (duaal)		Begin studie	Programma Film Studies Programma New Media and Digital Culture Programma Television and Cross-media Culture Programma Journalistiek en Media
Communication Studies	EN	Programma's: Entertainment Communication Political Communication Persuasive Communication Corporate Communication	Binnen Entertainment Communication ligt de focus op de rol van entertainment media en de ervaring en impact die deze met zich meebrengen, voor diverse gebruikers.	Begin studie	Programma Entertainment Communication Programma Political Communication Programma Persuasive Communication Programma Corporate Communication

vervolg Universiteit van Amsterdam

Business Administration	EN	Programma's: Entrepreneurship and Management in the Creative Industries Strategy Marketing Leadership and Management International Management Entrepreneurship and Innovation Digital Business	Bij Entrepreneurship and Management in the Creative Industries ligt de focus op de bedrijfskundige aspecten van de creatieve sector en op creativiteit en innovatie in andere sectoren	Begin studie	Programma Programma EMCI
Research master Arts and Culture	EN	Programma's: Cultural Analysis Arts Studies Arts of the Netherlands Artistic Research	Focus op cultuurproducten en -praktijken en op het inhoudelijk, theoretisch dan wel praktisch onderzoeken daarvan. Het programma Artistic Research wordt aangeboden door UvA, Gerrit Rietveld Academie en Sandberg Instituut gezamenlijk. Arts of the Netherlands wordt aangeboden door UvA in samenwerking met diverse musea.	Begin studie	Programma Cultural Analysis Programma Arts Studies Programma Arts of the Netherlands Programma Artistic Research
Research master Literary Studies	EN		Focus op literatuur als transnationaal en interdisciplinair fenomeen dat inzicht geeft in diverse kunst- en cultuurpraktijken.	N.v.t.	Programma
Research master Media Studies	EN		Focus op theoretische beschouwing van media binnen en als vorm van de hedendaagse cultuur, vanuit diverse disciplines (o.a. filosofie, geschiedenis, literatuurwetenschap, sociologie en politicologie).	N.v.t.	Programma

Vrije Universiteit

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Arts and Culture	NL/EN	Programma's: Comparative Arts and Media Studies Design Cultures Architectuurgeschiedenis Kunstgeschiedenis	Focus op geschiedenis, theorie en analyse omtrent cultuurproducten, en besteedt aandacht aan academisch onderzoek en onderzoeksprojecten bij diverse culturele instellingen en bedrijven.	Begin studie	Programma Comparative Arts and Media Studies Programma Design Cultures Programma Architectuurgeschiedenis Programma Kunstgeschiedenis
Heritage Studies	EN		Focus op ruimtelijke benadering en herinnering.		Programma
Museumconservator	NL		Opleiding voor een professionals die museum-collectie beheren, bestuderen, aanvullen en tentoonstellen. De studie wordt aangeboden door de VU en UVA gezamenlijk.		Programma
Research master Visual Arts, Media and Architecture	EN		Focus op veranderende rol kunst en cultuur in gemediatiseerde en gecommercialiseerde Westerse samenleving, met aandacht voor interactie tussen kunst, media en publieke en private sfeer, vanuit historisch perspectief.		Programma

Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Docent Theater	NL		Opleiding aan Academie voor Theater en Dans (ATD).	N.v.t.	Programma
Theater	NL	Programma's: Toneel en Kleinkunst (zie hieronder) Mime Productie Podiumkunsten (zie hieronder) Regie Scenografie Techniek en Theater	Opleiding aan ATD.	Begin studie	Programma Toneel en Kleinkunst Programma Mime Programma Productie Podiumkunsten Programma Regie Programma Scenografie Programma Techniek en Theater
Theater - *Acteur/performer*		Specialisaties: Teksttoneel Muzikaal Theater	Opleiding aan de Amsterdamse Toneelschool en Kleinkunstacademie.	Jaar 3	
Theater - *Productie podiumkunsten*		Specialisaties: Creative Producer Productieleider Voorstellingsleider Regieassistent	Opleiding aan de Amsterdamse Toneelschool en Kleinkunstacademie.	Gedurende studie (optioneel)	
Docent Dans	NL		Opleiding aan de ATD	N.v.t.	Programma
Dans	NL/EN	Programma's: Moderne Theaterdans (in Engels) Nationale Balletacademie (in Engels) SNDO/Choreografie (in Engels) Urban Contemporary	Opleiding aan de ATD	Begin studie	Programma Moderne Theaterdans Programma Nationale Balletacademie Programma SNDO/Choreografie Programma Urban Contemporary

vervolg Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Docent Muziek	NL	Specialisaties: Primair Onderwijs Voortgezet Onderwijs Speciaal Onderwijs Community Music	Opleiding aan het Conservatorium van Amsterdam.	Gedurende studie	Programma
Muziek	NL/EN	Programma's: Jazz (zie hieronder) Klassieke Muziek (zie hieronder) Oude Muziek (zie hieronder) Popmuziek (zie hieronder)	Opleiding aan het Conservatorium van Amsterdam.	Begin studie	Programma Jazz Programma Klassieke Muziek Programma Oude Muziek Programma Popmuziek
Muziek - *Jazz*		Programma's: Instrumenten (diverse) Zang Compositie/Arrangeren Theorie der Muziek	Studenten kiezen de specialisatie Theorie der muziek in principe in het derde jaar van een instrumentaal of vocaal hoofdvak.	Begin studie	
Muziek - *Klassieke Muziek*		Programma's: Instrumenten (diverse) Zang Compositie Theorie der Muziek	Studenten kunnen de specialisatie Theorie der muziek volgen naast een andere hoofdvakstudie.	Begin studie	
Muziek - *Oude Muziek*		Programma's: Instrumenten (diverse) Solozang		Begin studie	
Muziek - *Popmuziek*			Focus op artistieke, educatieve, organisatorische en zakelijke ontwikkeling van (pop)musici.		
Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	NL		Opleiding aan de Breitner Academie.	N.v.t.	Programma
Cultureel Erfgoed	NL	Specialisaties: Communicatiefunctie Collectiefunctie Organisatiefunctie	Focus op diverse taakgebieden in het brede erfgoedveld. Studenten kunnen zich in jaar 3 specialiseren in een specifieke functie. Opleiding aan de Reinwardt Academie.	Jaar 3 (optioneel)	Programma

vervolg Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Film en Televisie	NL	Specialisaties: Cinematography Interactieve Media/Visual Effects (zie hieronder) Montage Productie(zie hieronder) Production Design Regie (zie hieronder) Scenario Sound Design	Opleiding aan de Nederlandse Filmacademie.	Jaar 2	Specialisatie Cinematography Specialisatie Interactieve Media/ Visual Effects Specialisatie Montage Specialisatie Productie Specialisatie Production Design Specialisatie Regie Specialisatie Scenario Specialisatie Sound Design
Film en Televisie - *Interactieve Media/ Visual Effects*		Specialisaties: Interactieve Media/Real-time Storytelling Visual effects		Jaar 3	
Film en Televisie - *Regie*		Specialisaties: Documentaire Fictie		Jaar 2	
Film en Televisie - *Productie*		Specialisaties: Uitvoerend Producent Creative Producer	Studenten kunnen zich gedurende hun studie specialiseren in Uitvoerende of Creatieve productie.	Gedurende studie	

ArteZ hogeschool voor de kunsten

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Docent Theater	NL	Specialisaties (in Arnhem en Zwolle): Onderwijs Sociaal Artistiek Educatie	Locaties Arnhem, Zwolle.	Jaar 3	Programma in Arnhem Programma in Zwolle
Toneelschool	NL		Locatie Arnhem.		Programma
Docent Dans	NL		Locatie Arnhem.		Programma

vervolg ArteZ hogeschool voor de kunsten

Dans	EN		Locatie Arnhem.		Programma
Docent Muziek	NL		Studenten kunnen zich specialiseren tot orthopedagogisch muziektherapeut in jaar 4. Opleiding aan ArtEZ Conservatorium. Locaties Enschede en Zwolle.	Jaar 4 (optioneel)	Programma in Enschede Programma in Zwolle
Muziek	NL/EN	Programma's in Arnhem: Jazz and Pop (in Engels) Muziektheater Programma's in Enschede: Mediamusic Popacademie Programma's in Zwolle: Jazz en Pop Klassieke Muziek	Opleiding aan ArtEZ Conservatorium. Locaties Arnhem, Enschede, Zwolle.	Begin studie	Programma Jazz/Pop Arnhem Programma Muziektheater Arnhem Programma Mediamusic Enschede Programma Popacademie Enschede Programma Jazz/Pop Zwolle Programma Klassieke Muziek Zwolle
Muziektherapie	NL	Specialisates (in Arnhem en Zwolle): Neurologische Muziektherapie Muziektherapeut binnen de GGZ Orthopedagogisch Muziektherapeut	Aandacht voor muziektherapie én muziek en muziektheorie. Enige opleiding muziektherapie bij een conservatorium. Studenten kiezen in jaar 4 een specialisatie, of stellen deze zelf samen. Opleiding bij ArtEZ Conservatorium.	Jaar 4	Programma
Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	NL		Locaties Arnhem, Zwolle.	N.v.t.	Programma in Arnhem Programma in Zwolle
Fine Art	NL/EN	Programma's in Arnhem: Base for Experiment Art and Research (in Engels) Programma's in Enschede: Fine Art (ook in Engels)	Locaties Arnhem, Enschede.	Begin studie	Programma in Arnhem Programma in Enschede

vervolg ArteZ hogeschool voor de kunsten

Vormgeving	NL/EN	Programma's in Arnhem: Creative Writing Fashion Design (in Engels) Graphic Design (in Engels) (zie hieronder) Interaction Design (in Engels) (zie hieronder) Product Design (in Engels) (zie hieronder) Programma's in Enschede: Crossmedia Design Moving Image (in Engels) Programma's in Zwolle: Animation Design Comic Design Graphic Design Illustration Design Interieurarchitectuur	Locaties Arnhem, Enschede, Zwolle.	Begin studie	Programma Creative Writing Arnhem Programma Fashion Design Arnhem Programma Graphic Design Arnhem Programma Interaction Design Arnhem Programma Product Design Arnhem Programma Crossmedia Design Enschede Programma Moving Image Enschede Programma Animation Design Zwolle Programma Comic Design Zwolle Programma Graphic Design Zwolle Programma Illustration Design Zwolle Programma Interieurarchitectuur Zwolle
Vormgeving - *Graphic Design Arnhem*		Specialisaties: Typografie Redactioneel Ontwerpen	Aandacht voor en expertise in o.a. typografie.	Jaar 3	
Vormgeving - *Interaction Design*		Specialisaties: Information Design Digital Audio-visual Design	Ontwerpopleiding met duidelijk theoretische basis, inclusief basiskennis/-vaardigheden in programmeren.	Jaar 3	
Vormgeving - *Product Design*		Specialisaties: Wearables Liveables Useables	Focus op toekomstgericht ontwerpen.	Jaar 3	

Avans Hogeschool

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Autonome Beeldende Kunst	NL		Locaties Breda en Den Bosch.	N.v.t.	Programma
Vormgeving	NL	Programma's (in Breda en Den Bosch): Fotografie en Film Grafisch en Ruimtelijk Ontwerp Illustratie en Animatie	Locaties Breda en Den Bosch.	Begin studie	Programma Fotografie/Film Programma Grafisch en Ruimtelijk Ontwerp Programma Illustratie en Animatie
Communication and Multimedia Design	NL	Specialisaties in Breda: Technology LAB Human LAB Story LAB VOID LAB	Focus op toekomstgericht experimenteren met en ontwikkelen van mediaproducten. Locaties Breda en Den Bosch.	Breda: Jaar 1	Programma in Breda Programma in Den Bosch
Bouwkunde	NL		Focus op ontwerpen maar ook op uitvoering. Locaties Tilburg en Den Bosch.	N.v.t.	Programma in Den Bosch Programma in Tilburg
Ruimtelijke ontwikkeling	NL		Aandacht voor creatieve, technische en zakelijke aspecten van locatie-/gebiedsontwikkeling. Locatie Tilburg.	N.v.t.	Programma

Christelijke Hogeschool Ede

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Journalistiek	NL	Specialisaties: Schrijvende Journalistiek Audiovisuele Journalistiek		Jaar 3	Programma

Codarts

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Docent Dans	NL			N.v.t.	Programma
Dans	EN			N.v.t.	Programma
Docent Muziek	NL			N.v.t.	Programma
Muziek	NL/EN	Programma's: Jazz Klassieke Muziek Muziektheater (zie hieronder) Pop Wereldmuziek		Begin studie	Programma Jazz Programma Klassieke Muziek Programma Muziektheater Programma Popmuziek Programma Wereldmuziek
Muziek - *Muziektheater*	NL	Specialisaties: Musicaltheater Muziektheater		Jaar 3	
Circus	EN			N.v.t.	Programma

De Haagse Hogeschool

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Communication and Multimedia Design	NL		Focus op interactiedesign, visueel ontwerp, IT, media en communicatie.	N.v.t.	Programma
Industrieel Product Ontwerpen	NL		Focus op technische en creatieve aspecten van productontwerpen.	N.v.t.	Programma

Design Academy Eindhoven

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Vormgeving	EN	Specialisaties: Markt Forum Lab Atelier	Er zijn naast de vier specialisaties ook verschillende afdelingen op basis waarvan studenten zich kunnen specialiseren, namelijk: Food Non Food; Public Private; Man and Mobility; Man and Well-being; Man and Leisure; Man and Identity; Man and Communication; Man and Activity.	Gedurende studie	Programma

Fontys hogescholen

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Docent Dans	NL		Opleiding bij Fontys Hogeschool voor de Kunsten (FHK).	N.v.t.	Programma
Dans	EN	Programma's: Theaterdans Uitvoerend en Choreografie (zie hieronder) Musicaltheater	Opleiding bij FHK.	Begin studie	Programma Theaterdans Programma Musicaltheater
Dans - *Theaterdans Uitvoerend en Choreografie*		Proramma's Contemporary Urban Danstheater/Modern	Studenten kunnen in jaar 3 binnen het gekozen programma kiezen voor de afstudeer-richting Choreografie.	Begin studie en jaar 3 (optioneel)	
Docent Theater	NL		Mogelijk om certificaat te behalen voor zang-docent muziektheater klassiek. Opleiding bij FHK.	N.v.t.	Programma
Docent Muziek	NL		Opleiding bij FHK.	N.v.t.	Programma

vervolg Fontys hogescholen

Muziek	NL	Programma's: Klassiek Jazz Muziek- en Musicaltheater	Opleiding bij FHK. NB Programma is per 2017/2018 vernieuwd.	Begin studie	Programma Muziek Programma Muziektheater Klassiek
Circus and Perfomance Art	EN		Opleiding bij FHK.		Programma
Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	NL		Opleiding bij FHK.	N.v.t.	Programma
Vormgeving	NL		Opleiding bij Academy for Arts, Communication and Design (ArtCoDe).	N.v.t.	Programma
Journalistiek	NL			N.v.t.	Programma
Communicatie	NL/EN	Programma's in Tilburg: International Event, Music and Entertainment Studies Communicatie Sport en Media Programma's in Eindhoven: Communicatiemanagement Communicatie Creatief	Bij International Event, Music and Entertaiment ligt de focus op het ontwikkelen van communicatie voor en binnen de creatieve industrie. NB Engelstalig programma is vanaf 2017/2018 ook beschikbaar.	Begin studie	Programma IEMES Tilburg Programma Communicatie Tilburg Programma Communicatie Eindhoven
Lifestyle	NL	Specialisaties: Food Living Appearance Health Human Movement Leisure Work	Focus op ontwikkelen van creatieve concepten en producten, waarbij studenten in jaar 3 een sector kiezen als specialisatie.	Jaar 3	Programma
Commerciële Economie	NL	Programma's in Eindhoven: Leisure Management Commerciële economie Programma's in Tilburg: International Event, Music and Entertainment Studies Digital Business Concepts	Bij International Event, Music and Entertainment ligt de focus op de creatieve sector.	Begin studie	Programma Leisure Management Eindhoven Programma Commerciële Economie Eindhoven Programma IEMES Tilburg Programma Digital Business Concepts Tilburg

Gerrit Rietveld Academie

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Beeldende Kunst en Vormgeving	NL/EN	Afstudeerrichtingen: Inter-Architecture DesignLAB Grafisch Ontwerpen Mode Edelsmeden TXT (Textiel) Beeld en Taal Beeldende Kunst Fotografie Glas Keramiek VAV (Audiovisueel)	Overeenkomstig met de samenhang tussen autonome en toegepaste kunst, zijn Beeldende Kunst en Vormgeving in één opleiding gecombineerd.	Jaar 2	Programma

Hanzehogeschool

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Docent Dans	NL		Opleiding met verzwaard curriculum ten opzichte van opleiding Dans. Opleiding wordt aangeboden door Hanzehogeschool Groningen en Hogeschool Dansacademie Lucia Marthas gezamenlijk	N.v.t.	Programma
Dans	NL		Opleiding wordt aangeboden door Hanze-hogeschool Groningen en Hogeschool Dans-academie Lucia Marthas gezamenlijk	N.v.t.	Programma
Docent Muziek	NL		Opleiding aan Prins Claus Conservatorium (PCC).		Programma

vervolg Hanzehogeschool

Muziek	NL/EN	Programma's: Compositie, Muziek- en Studioproducties (zie hieronder) Dirigent (zie hieronder) Jazz (in Engels) (zie hieronder) Klassieke Muziek	Opleiding aan PCC.	Begin studie	Programma Compositie, Muziek- en Studioproducties Programma Dirigent Programma Jazz Programma Klassieke Muziek
Muziek - *Compositie, Muziek- en Studioproducties*		Specialisaties: Compositie Songwriting Compositie en Sounddesign voor Film en Media Productie	Studenten kiezen een specialisatie, of een combinatie van specialisaties.	Jaar 3 (optioneel)	
Muziek - *Dirigent*		Programma's: Harmonie, Fanfare en Brassband (HaFaBra) Koor		Begin studie	
Muziek - *Jazz*			Studenten kunnen in jaar 2 specialiseren in uitvoering of in onderwijs.	Jaar 2 (optioneel)	
Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	NL	Specialisaties: Beeldende Kunst Vormgeving	Opleiding aan Academie Minerva (AM).	Jaar 3	Programma
Autonome Beeldende Kunst	EN		Opleiding aan AM.	N.v.t.	Programma
Design	EN	Specialisaties: Graphic and Interaction Design Illustration and Animation Design Interior Architecture and Design Time Based Design Product Design	Studenten kunnen in jaar 2 een specialisatie kiezen. Opleiding aan AM.	Jaar 2 (optioneel)	Programma
Popular Culture	NL		Brede en interdisciplinaire opleiding voor professionals in de popcultuur. Opleiding aan AM.	N.v.t.	Programma

vervolg Hanzehogeschool

Communication and Multimedia Design	NL/EN	Programma's: Interactive Media and Technologies (zie hieronder) Multimedia Concepting and Design (zie hieronder) Game Design and Development (in Engels) (zie hieronder)		Begin studie	Programma IMT Programma MCD Programma GDD
Communication and Multimedia Design - *Interactive Media and Technologies*			Veel aandacht voor interactiedesign, innovatie, usability en programmeren.		
Communication and Multimedia Design - *Multimedia Concepting and Design*			Focus op het bedenken van (merk)ervaringen en het ontwikkelen van design-, merk- en media-concepten.		
Communication and multimedia design - *Game design and Development*			Focus op het bedenken van games, maken van art work en programmeren van games.		
Built Environment	NL	Specialisaties: Bouwkunde Civiele techniek Ruimtelijke ontwikkeling	Bij Bouwkunde is er een mogelijkheid tot specialiseren in Architectuur in jaar 3, waarbij de focus ligt op het ontwerpen van gebouwen.	Jaar 2 en jaar 3	Specialisatie Bouwkunde Specialisatie Civiele Techniek Specialisatie Ruimtelijke Ontwikkeling
Industrieel productontwerpen			Focus op creatieve technische vormgeving van gebruiksvriendelijke producten.	N.v.t.	Programma

HAS Hogeschool

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Geo Media en Design	NL		Focus op combineren van aardrijkskunde, design en nieuwe media, door geografische visualisaties. Locatie Den Bosch.	N.v.t.	Programma

vervolg HAS Hogeschool

Management van de Leefomgeving	NL	Specialisaties: Landscape Planning and Development Landscape Design Landschape Engineering	Bij Landscape Design ligt de focus op creatief ontwerpen van de leefomgeving. Locatie Den Bosch.	Jaar 2	Programma

Hogeschool der Kunsten Den Haag

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Dansvakopleiding	NL		De hbo bachelor is onderdeel van een langer traject. Leerlingen kunnen met de vakopleiding starten rond hun 10e jaar. Opleiding aan het Koninklijk Conservatorium (KC).	N.v.t.	Programma
Docent Muziek	NL			N.v.t.	Programma
Muziek	NL/EN	Programma's: Klassieke Muziek Oude Muziek Zang (zie hieronder) Jazz Directie (zie hieronder) Compositie Sonologie Art of Sound (zie hieronder) Muziekeducatie Muziektheorie Specialisaties: Musicus Scheppen, Onderzoeken en Ontwikkelen Klankregie en Opnameleiding	Studenten kiezen aan het begin van de studie een programma en kunnen zich gedurende de studie op een bepaalde specialisatie richten. Opleiding aan het KC.	Begin studie en gedurende studie	Programma Klassieke Muziek Programma Oude Muziek Programma Zang Programma Jazz Programma Directie Programma Compositie Programma Sonologie Programma Art of Sound Programma Artscience Programma Muziekeducatie Programma Muziektheorie
Muziek - *Zang*		Programma's: Klassiek Oude muziek		Begin studie	

vervolg HAS Hogeschool

Muziek - *Directie*		Programma's: Koor Orkest HaFaBra		Begin studie	
Muziek - *Art of sound*		Programma's: Producing Recording Sound Reinforcement		Begin studie	
Autonome Beeldende Kunst	NL/EN	Programma's: Fine Arts (zie hieronder) ArtScience (zie hieronder)		Begin studie	Programma Fine Arts Programma Artscience
Autonome Beeldende Kunst - *Fine Arts*		Specialisaties: Sculpturing Painting and Printing Autonoom	Studenten kiezen in jaar 2 een 'thuisbasis', maar kunnen later nog wisselen.	Jaar 2	
Autonome Beeldende Kunst - *ArtScience*			Focus op (interdisciplinaire) kunst en wetenschap. Opleiding wordt aangeboden door de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten Den Haag (KABK) en het Koninklijk Conservatorium gezamenlijk.	Jaar 2	
Vormgeving	NL/EN	Programma's: Fotografie (zie hieronder) Grafische Vormgeving Interactive/Media/Design Interieurarchitectuur en Meubelontwerpen (zie hieronder) Textile and Fashion (in Engels) (zie hieronder)	Opleiding aan de KABK.	Begin studie	Programma Fotografie Programma Grafische Vormgeving Programma Interactive/Media/Design Programma Interieurarchitectuur en Meubelontwerpen Programma Textile and Fashion
Vormgeving - *Fotografie*		Specialisaties: Documentary Fiction		Jaar 2	
Vormgeving - *Interieurarchitectuur en Meubelontwerpen*		Specialisaties: Interieurarchitectuur Meubelontwerpen		Jaar 2	

↓

vervolg HAS Hogeschool

Vormgeving - *Textile and Fashion*		Specialisaties: Textile Design Fashion Design		Jaar 2	

Hogeschool InHolland

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Muziek	NL	Programma's: Pop E-music	Opleiding met mogelijkheid tot specialiseren in e-music. Opleiding aan Conservatorium Haarlem.	Begin studie	Programma
Media en Entertainment Management	NL/EN	Programma's: Media en Entertainment Management International Music Management	Locaties Haarlem, Rotterdam, Den Haag.	Begin studie	Programma Media en Entertainment Management Programma International Music Management
Communicatie	NL		Focus op communicatie binnen en voor de creatieve industrie. Locaties Den Haag, Amsterdam (Diemen), Rotterdam.	N.v.t.	Programma
Bouwkunde	NL	Specialisaties: Architectuur en Design Bouwtechniek Constructies Management en Uitvoering	Studenten kunnen in jaar 3 kiezen voor een van de specialisaties, of een combinatie daarvan. Locaties Alkmaar, Haarlem.	Jaar 3	Programma

Hogeschool Leiden

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Kunstzinnige Therapie	NL	Programma's: Beeldend Muziektherapie Spraak en Drama	Op de antroposofie georiënteerde opleiding.	Begin studie	Programma
Docent Dans/Euritmie	NL/DE		Op de antroposofie georiënteerde opleiding, met focus op euritmie en pedagogie.	N.v.t.	Programma
Docent Muziek	NL		Op de antroposofie georiënteerde opleiding.	N.v.t.	Programma

Hogeschool Rotterdam

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	NL		Opleiding aan de WDKA. Studenten kunnen zich in jaar 3 richten op een autonome, sociale of commerciële beroepspraktijk.	Jaar 3 (optioneel)	Programma
Autonome Beeldende Kunst	NL	Programma's: Autonome Beeldende Kunst Fotografie	Opleiding aan de Willem de Kooning Academie (WDKA). Studenten kunnen zich in jaar 3 richten op een autonome, sociale of commerciële beroepspraktijk.	Begin studie en jaar 3 (optioneel)	Programma
Vormgeving	NL/EN	Programma's: Advertising Animatie Audiovisueel Ontwerpen Grafisch Ontwerpen (ook in Engels) Illustratie Lifestyle (ook in Engels) Mode Product Design Ruimtelijk Ontwerpen	Opleiding aan de WDKA. Studenten kunnen zich in jaar 3 richten op een autonome, sociale of commerciële beroepspraktijk.	Begin studie en jaar 3 (optioneel)	Programma Advertising Programma Animatie Programma Audiovisueel Ontwerpen Programma Grafisch Ontwerpen Programma Illustratie Programma Lifestyle Programma Mode Programma Product Design Programma Ruimtelijk Ontwerpen

vervolg Hogeschool Rotterdam

Communication and Multimedia Design	NL		Focus op creatief experimenteren met en ontwerpen van interactieve producten en diensten, met aandacht voor wie daar in welke situatie van gebruik wil maken.	N.v.t.	Programma
Creative Media and Game Technologies	NL		Opleiding biedt een creatieve en ontwerpgerichte benadering van programmeren.	N.v.t.	Programma
Commerciële Economie	NL	Programma's: Creative Marketing and Sales Global Marketing and Sales Marketing of Social Business Sportmarketing and Management	Bij Creative Marketing and Sales ligt de focus op commercie en creativiteit. Bij Marketing of Social Business ligt de focus op het werven van fondsen voor projecten met een sociale impact.	Begin studie	Programma CMS Programma GMS Programma MSB Programma SM
Leisure Management	NL		Focus op produceren van nieuwe belevenissen in (groot)stedelijke omgeving, inclusief festivals, exposities en andere culturele evenementen.		Programma

Hogeschool Utrecht

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Creatieve Therapie	NL	Programma's: Muziek Drama Beeldende Vormen	Locatie Amersfoort. NB Mogelijk verhuist deze studie vanaf 2017/2018 naar Utrecht.	Begin studie	Programma
Journalistiek	NL			N.v.t.	Programma
Communication and Multimedia Design	NL		Focus op creativiteit, met aandacht voor alle media (ook offline en/of oude media), en voor concept, content, user experience en visual design.	N.v.t.	Programma

vervolg Hogeschool Utrecht

Communicatie	NL	Specialisaties: Creative Communicatie Consumer Communicatie Corporate Communicatie Live/Event Communicatie	Bij Creative Communicatie ligt de focus op inzet en vormgeving van communicatiemiddelen.	Jaar 3	Programma
Commerciële Economie	NL	Specialisaties: Creatieve Industrie Sales and Marketing Management	Bij Creatieve Industrie ligt de focus op muziek, film, social media en games.	Jaar 3	Programma

Hogeschool van Amsterdam

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Fashion and Textile Technologies	NL/EN	Programma's: Fashion and Design (zie hieronder) Fashion and Management Fashion and Branding		Begin studie	Nederlandse programma Engelse programma
Fashion and Textile Technologies - *Fashion and Design*		Specialisaties: Collection	Focus op o.a. ontwerpen, concepten en trends, patroontekenen, realisatie, tekenen en visualisatie.	Jaar 3 en 4	
Built Environment	NL	Programma's: Bouwkunde (zie hieronder) Bouwtechnische Bedrijfskunde Civiele Techniek		Begin studie	Programma Programma Bouwkunde
Built Environment - *Bouwkunde*		Specialisaties: Architectuur Stedenbouwkunde Architectonische techniek Projectmanagement Constructie	Bij Architectuur ligt de focus op het ontwerpen van gebouwen en het concept en het schetsontwerp van de architect verder te ontwikkelen. Studenten kunnen zelf architect worden middels een masteropleiding.	Jaar 2	
Communication and Multimedia Design	NL		Focus op ontwerpen van digitale media met oog voor eindgebruiker.	N.v.t.	Programma

↓

vervolg Hogeschool van Amsterdam

Culturele en Maatschappelijke Vorming	NL		Focus op sociaal werk middels o.a. kunst en cultuur	N.v.t.	Programma
Media, Informatie en Communicatie	NL		Mogelijkheid tot specialiseren in creatieve vakken, zoals tekstschrijven en audiovisuele producties.	N.v.t.	Programma

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Creatieve Therapie	NL	Programma's: Beeldende Therapie Dramatherapie Muziektherapie Psychomotorische Therapie	Locatie Nijmegen.	Begin studie	Programma
Culturele en Maatschappelijke Vorming	NL		Focus op het inzetten van creatieve vakken (zoals dans, muziek, drama), sport en spel bij maatschappelijke werkzaamheden. Locatie Nijmegen.	N.v.t.	Programma
Communication and Multimedia Design	NL	Specialisaties: Content Design Experience Design Media Management Interaction Design	Focus op zowel de technische als creatieve/ communicatieve kant van mediaconcepten en -producten ontwerpen. Locatie Arnhem.	Jaar 2	Programma
Bouwkunde	NL	Specialisaties: Architectuur Bouwtechniek Constructie Organisatie	Bij Architectuur ligt de focus op o.a. het architectonisch ontwerpen van gebouwen. Locatie Arnhem.	Jaar 3	Programma

Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Kunst en Economie	NL	Specialisaties: Design Event Fine Art Game and Interaction Media Music Theatre and Performing Arts	Focus op verbinden van creatieve sectoren (onderling en met andere sectoren), op financiering en toepassing van creativiteit.	Jaar 3	Programma
Docent Theater				N.v.t.	Programma
Theater	NL	Specialisaties: Acting (zie hieronder) Interactive Performance Design (zie hieronder) Theatre Design (zie hieronder) Writing for Performance		Begin studie	Programma Acting Programma Interactive Performance Design Programma Writing for Performance Programma Theatre Design
Theater - *Acting*		Specialisaties: Acteur Acteur-theatermaker		Jaar 2	
Theater - *Interactive Performance Design*			Aandacht voor zowel creativiteit en techniek in kunst en cultuur, waaronder ook de game sector.		
Theater - *Theatre Design*			Aandacht voor zowel theater als beeldende kunst.		
Docent Muziek	NL		Studenten kiezen in jaar 2 een instrument.	Jaar 2	Programma

vervolg Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Muziek	NL	Programma's: Composition Electronic Music Composition for the Media Composition and Music Production Music Design for Games and Interaction Historische Uitvoeringspraktijk Jazz en Pop (zie hieronder) Klassieke Muziek (zie hieronder) Musician 3.0 (zie hieronder)	Historische Instrumenten, Jazz en Pop, Klassieke Muziek en Musician 3.0 zijn opleidingen aan het Utrechts Conservatorium.	Begin studie	Programma Composition Electronic Music Programma Composition for the Media Programma Composition and Music Production Programma Music Design for Games and Interaction Programma Historische Uitvoeringspraktijk Programma Jazz en Pop Programma Klassiek Muziek Programma Musician 3.0
Muziek - *Jazz en pop*		Programma's: Instrumenten (diverse) Piano Zang		Begin studie	
Muziek - *Klassieke muziek*		Programma's: Instrumenten (diverse) Zang Koordirectie Compositie Kerkmuziek		Begin studie	
Muziek - *Musician 3.0*			Deze studie is niet genre-, stijl- of instrument-gebonden, maar focust op de combinatie van spelen, maken én communiceren van muziek.		
Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	NL/EN				Programma
Fine Art	NL/EN		Studenten kunnen vanaf jaar 2 zelf een studie-programma samenstellen uit de vakgebieden Beeldhouwen, Schilderen, Grafiek, Intermedia, Digitale Media en Tekenen.	Jaar 2 (optioneel)	Programma

vervolg Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Design	NL	Programma's: Animation Audiovisual Media Graphic Design Illustration Image and Media Technology Photography Fashion Design Product Design Spatial Design		Begin studie	Programma Animation Programma Audiovisual Media Programma Graphic Design Programma Illustration Programma Image and Media Technology Programma Photography Programma Fashion Design Programma Product Design Programma Spatial Design
Creative Media and Game Technologies	NL	Programma's: Game Art Game Design Game Development Interaction Design Audio design Sound design	Bij alle specialisaties ligt de focus op het ontwikkelen van artistiek/creatief talent. Dit geldt ook voor Game Development en Interaction Design, waarin techniek ook veel aandacht krijgt.	Begin studie	Programma Game Art Programma Game Design Programma Game Development Programma Interaction Design Programma Audio Design Programma Sound Design

NHL Hogeschool

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Docent Theater	NL		Aandacht voor maatschappelijk relevant theater en voor cultureel ondernemerschap en het creëeren van carièremogelijkheden.	N.v.t.	Programma
Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	NL		Combineert kunstoriëntatie, beeldend werk en didactiek.	N.v.t.	Programma
Communication and Multimedia Design	NL		Aandacht voor zowel creativiteit als techniek.	N.v.t.	Programma

NHTV

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Media and Entertainment Management	EN	Specialisaties: Marketing Production Content	Focus op carière in entertainment en media sector, met veel aandacht voor gebruik en toepassingen van o.a. tv, radio en events. Studenten kunnen zich gedurende de studie specialiseren.	Gedurende de studie (optioneel)	Programma
Creative Media and Game Technologies - *International Game Architecture and Design*	EN	Programma's: Visual Arts Programming Design and Production	Studenten kiezen aan het begin van de studie een programma maar kunnen in jaar 2 wisselen. Zij kunnen in jaar 3 en 4 een crossdiscipline kiezen.	Begin studie en jaar 2 en 3	Programma
Built Environment	NL/EN	Specialisaties Nederlandse programma: Urban Design (zie hieronder) Mobiliteit Ruimtelijke Ontwikkeling en Planologie		Jaar 1	Nederlandse programma Engelse programma
Built Environment - *Urban Design*		Specialisaties: Stedenbouwkundig Ontwerper Gebiedsontwikkelaar	Focus op het creatieve ontwerp van de stedelijke leefomgeving.	Jaar 4	
Leisure Management	NL/EN	Specialisaties: Cultural Venue Management Attraction and Theme Park Management (in Engels) International Event Management (in Engels) Social Innovation (in Engels) Leisure Management	Bij Cultural Venue Management ligt de focus op de culturele sector.	Jaar 2	Nederlandse programma Engelse programma

Saxion

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Creative Media and Game Technologies	NL/EN	Programma's: Kunst en Techniek (ook in Engels) Game Design and Production (in Engels) Game Engineering (in Engels)	Bij Kunst en Techniek ligt de focus op de techniek met vormgeving via o.a. animatie, audio en video en beeldtaal, bij Game Design and Production op het visualiseren van games. Locatie Enschede.	Begin studie	Programma Programma Kunst en Techniek Programma Game Design and Production Programma Game Engineering
Fashion and Textile Technologies	NL/EN		Locatie Enschede.	N.v.t.	Programma
Media, Informatie en Communicatie	NL	Specialisaties: Educatieve Mediaconcepten Mediaformats en Regie Creatieve Marketing en Concepten Journalistiek en Voorlichting	Focus op het ontwikkelen van allround media-professionals, die weten hoe inhoud, interactiviteit en techniek te verbinden, bij het vertellen van een verhaal. Locatie Enschede.	Jaar 2	Programma

Stenden Hogeschool

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Creatieve Therapie	NL	Programma's: Drama Beeldend Vormen	Locatie Leeuwarden.	Begin studie	Programma
Media en Entertainment Management	NL/EN		Brede managementopleiding gericht op creatief en commercieel denken. Locatie Leeuwarden.	N.v.t.	Programma
Leisure Management	NL/EN	Specialisaties: Kunst en Cultuur Event Sport	Bij Kunst en Cultuur ligt de focus op het kunstbedrijf vanuit drie perspectieven: bedrijfsmatig, beleidsmatig en kunstinhoudelijk. Locatie Leeuwarden.	Jaar 3	Programma

Windesheim

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Journalistiek	NL		Focus op constructieve journalistiek en crossmediale vaardigheden. Locatie Zwolle.	N.v.t.	Programma
Bouwkunde	NL	Specialisaties in Almere: Design: Initiatief en Ontwerp Build: Advies en Realisatie Maintain: Management en Beheer Specialisaties in Zwolle: Architectuur Bouwtechniek en Management Constructief Ontwerper	Bij Architectuur en bij Design ligt de focus op het (creatief) ontwerpen van gebouwen. Locaties Almere en Zwolle.	Jaar 2	Programma in Almere Programma in Zwolle
Industrieel Product Ontwerpen	NL		Aandacht voor creatieve en technische aspecten van productontwerpen. Locatie Zwolle.	N.v.t.	Programma

Hogeschool Zuyd

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Creatieve Therapie	NL	Programma's: Drama Muziek Beeldend Vormen Dans-beweging		Begin studie	Programma
Theater	NL/EN	Programma's: Acteur Theatraal Performer Regisseur Vormgever (zie hieronder)	Binnen Theatraal Performer wordt men opgeleid tot acteur/regisseur en is er daarnaast aandacht voor andere kunstvormen. Opleiding aan Toneelacademie Maastricht.	Begin studie	Programma

vervolg Hogeschool Zuyd

Theater - *Vormgever*		Programma's: Theatervormgeving Kostuumontwerper		Begin studie	
Docent Muziek	NL/EN	Specialisaties: Muziek in Kunsteducatie Orthopedagogisch Muziekbeoefenaar	Opleiding aan Conservatorium Maastricht.	Jaar 3	Programma
Muziek	EN	Programma's: Klassiek (zie hieronder) Jazz (zie hieronder)	Opleiding aan Conservatorium Maastricht.	Begin studie	Programma Klassiek Programma Jazz
Muziek - *Klassiek*		Programma's: Instrumental (diverse) Vocal Choral Conducting Composition Music Theory Ensemble Conducting - Contemporary Music Orchestral Conducting Wind/Brass Conducting		Begin studie	
Muziek - *Jazz*		Programma's: Instrumental (diverse) Vocal Composing and Arranging		Begin studie	
Docent Beeldende Kunst en Vormgeving	NL			N.v.t.	Programma
iArts (interdisciplinary arts)	EN		Interdisciplinaire kunstopleiding met focus op kunst, cultuur, ondernemerschap, wetenschap en samenleving. De studie is een samenwerking tussen conservatorium, toneelacademie en Maastricht Academy of Fine Art and Design (MAFAD). De studie omvat een verzwaard programma (meer dan 60 ects per jaar).	N.v.t.	Programma
Autonome Beeldende Kunst	NL		Opleiding aan MAFAD.	N.v.t.	Programma

vervolg Hogeschool Zuyd

Vormgeving	NL	Programma's: Architectuur en Interieur (zie hieronder) Design (zie hieronder) Visuele Communicatie (zie hieronder)	Opleiding aan de MAFAD	Begin studie	Programma Architectuur en Interieur Programma Design Programma Visuele Communicatie
Vormgeving - *Architecteur en Interieur*		Specialisaties: Interieurvormgever Architectonisch Ontwerper		Jaar 3	
Vormgeving - *Design*		Specialisaties: Body Object Material	Studenten kunnen zich ook specialiseren in een specifiek product, namelijk Fashion, Textile, Jewelry of Product.	Gedurende studie	
Vormgeving - *Visuele Communicatie*			Focus op zowel ontwerpen en technologie als op verschillende mens-/maatschappij-wetenschappen.		
Communication and Multimedia Design	NL	Specialisaties: Interaction and Media Design Multimedia Design	Focus op het signaleren van behoeftes die in de samenleving leven, en deze vertalen naar creatieve en *human-centered* interactieve media en digitale communicatie.	Jaar 2	Programma
Vertalen	NL/ andere talen	Specialisaties: Vakspecialistisch Vertalen Lokaliseren (software vertalen) Ondertitelen Professioneel Schrijven	Bij Professioneel Schrijven ligt de focus op de journalistieke benadering. Opleiding aan de Vertaalacademie.	Jaar 3	Programma
Built Environment	NL	Specialisaties: Bouwkunde (zie hieronder) Civiele techniek Bouwtechnische Bedrijfskunde		Jaar 2	Programma
Built Environment - *Bouwkunde*		Specialisaties: Ontwerpen Realiseren	Binnen Ontwerpen ligt de focus op architectonisch ontwerpen.	Jaar 3	

Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Kunsteducatie	NL			N.v.t.	Programma
Theatre	EN		Focus op onderzoek en experiment in theater. Opleiding aan DAS Graduate School.	N.v.t.	Programma
Choreography	EN		Focus op choreografisch en interdisciplinair (praktijkgericht) onderzoek, en metapraktijken. Opleiding aan DAS Graduate School.	N.v.t.	Programma
Opera	EN		Focus op integreren van zang en acteren. Aangeboden door Conservatorium van Amsterdam en het Koninklijk Conservatorium Den Haag gezamenlijk.	N.v.t.	Programma
Muziek	NL/EN	Programma's: Jazz Oude Muziek Klassiek Composing for Film (zie hieronder)	Focus op individuele voortzetting van de hoofd-vakstudie.	Begin studie	Programma Jazz Programma Oude Muziek Programma Klassiek Programma Composing for Film
Muziek - *Composing for Film*	NL/EN		Aangeboden door Conservatorium van Amsterdam en Nederlandse Filmacademie gezamenlijk. Eerste conservatorium dat deze studie aanbiedt.	N.v.t.	
Museology	EN		Focus op experiment in en reflectie op erfgoed in de samenleving. Opleiding aan de Reinwardt Academie.	N.v.t.	Programma
Film	EN		Focus op onderzoek en experiment in film. Opleiding aan de Nederlandse Filmacademie.	N.v.t.	Programma
Architectuur	NL/EN		Focus op ontwikkeling tot ruimtekunstenaar. Opleiding aan Academie van Bouwkunst.	N.v.t.	Programma

vervolg Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Landschapsarchitectuur	NL/EN		Focus op landschapsarchitectuur in samenhang met stedenbouw en bouwkunde. Opleiding aan Academie van Bouwkunst.	N.v.t.	Programma
Stedenbouw	NL/EN		Focus op stedenbouw in samenhang met landschapsarchitectuur en bouwkunde. Opleiding aan Academie van Bouwkunst.	N.v.t.	Programma

ArteZ hogeschool voor de kunsten

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Artist Educator	EN		Interdisciplinaire praktijkgerichte opleiding waarbij de focus ligt op het verbinden van de individuele artistieke praktijk aan een maatschappelijk kader. Locatie Arnhem.	N.v.t.	Programma
Theatre Practices	EN		Focus op verdiepen van theaterpraktijk door onderzoek en mentoring. Locatie Arnhem.	N.v.t.	Programma
Muziek	NL/EN	Programma's in Arnhem: Jazz en Pop (in Engels) Muziektheater Programma's in Enschede: MediaMusic (in Engels) Popacademie (in Engels) Programma's in Zwolle: Jazz en Pop (in Engels) Klassieke Muziek (in Engels)	Focus op experimenteren met muziek(disciplines). Locaties Arnhem, Zwolle, Enschede.	Begin studie	Programma Jazz en Pop, Arnhem Programma Muziektheater, Arnhem Programma MediaMusic, Enschede Programma Popacademie, Enschede Programma Jazz en Pop, Zwolle Programma Klassieke Muziek, Zwolle
Muziektherapie	NL		Focus op het ontwikkelen van muzikale beroepscompetenties, gespecialiseerd klinisch handelen en wetenschappelijk redeneren. Locatie Enschede.	N.v.t.	Programma
Art Praxis	EN		Focus op kunstenaars opleiden die ook onderzoeker, curator, performer, schrijver en uitgever zijn. Opleiding aan Dutch Art Institute in Arnhem.	N.v.t.	Programma

↓

vervolg Artez hogeschool voor de kunsten

Typografie	EN		Focus op het ontwikkelen van kritisch bewustzijn, een kritisch begrip en een kritische ontwerp-benadering. Locatie Arnhem.	N.v.t.	Programma
Fashion Design	EN		Focus op opleiden van modeprofessionals met persoonlijke stijl. Opleiding aan Modeacademie in Arnhem.	N.v.t.	Programma
Fashion Strategy	EN		Focus op opleiden van modeprofessionals met kennis van de betekenis van mode, vanuit het perspectief van een designer, journalist of curator. Locatie Arnhem.	N.v.t.	Programma
Interieurarchitectuur	NL		Focus op onderzoek naar de constant veranderende relatie tussen mens en ruimte. Locatie Arnhem.	N.v.t.	Programma
Architectuur	NL		Locatie Arnhem.	N.v.t.	Programma

Avans Hogeschool

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Fine Art	EN		Fcous op het versterken van de professionele kunstenaarspraktijk. Locatie Den Bosch.	N.v.t.	Programma
Graphic Design	EN		Focus op procesgericht ontwerpen. Locatie Den Bosch.	N.v.t.	Programma
Photography	EN		Focus op het versterken van de praktijk op basis van historisch en hedendaags discours. Locatie Den Bosch.	N.v.t.	Programma
Animation	EN		Focus op het verbreden van het vakgebied. Locatie Den Bosch.	N.v.t.	Programma

Codarts

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Muziek	EN	Programma's: Jazz Klassieke Muziek Pop Wereldmuziek Specialisaties: Performer Compositie	Studenten kiezen een programma en daarbinnen een specialisatie. De focus ligt op de voortzetting van het individuele hoofdvak.	Begin studie	Programma

Design Academy Eindhoven

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Design	EN	Specialisaties: Contextual Design Social Design Information Design Design Curating and Writing	Focus op het onderzoeken en analyseren van situaties en ontwikkelen van een persoonlijke visie daarop.	Gedurende studie	Programma

Fontys hogescholen

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Performing Public Space	EN		Voor makers in verschillende disciplines geeft de opleiding een focus op het kunstenaarschap in de publieke ruimte.	N.v.t.	Programma

vervolg Fontyns hogescholen

Muziek	EN		Focus op artistieke groei en verdere ontwikkeling binnen de muziekwereld.	N.v.t.	Programma

Gerrit Rietveld Academie

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Fine Arts	EN		Focus op intensiveren van kunstenaarspraktijk. Opleiding aan Sandberg Instituut.	N.v.t.	Programma
Design	EN		Focus op intensiveren van kunstenaarspraktijk. Opleiding aan Sandberg Instituut.	N.v.t.	Programma
Applied Arts	EN		Focus op intensiveren van kunstenaarspraktijk. Opleiding aan Sandberg Instituut.	N.v.t.	Programma
Interior Architecture	EN		Focus op intensiveren van kunstenaarspraktijk. Opleiding aan Sandberg Instituut.	N.v.t.	Programma

Hanzehogeschool

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Media, Art, Design and Technology	EN		Focus op nieuwe toepassingen van technologie. Opleiding aan Academie Minerva (AM).	N.v.t.	Programma
Painting	EN		Focus op het onderzoeken van en experimenteren met de schilderkunst. Opleiding aan AM.	N.v.t.	Programma

vervolg Hanzehogeschool

Muziek	NL/EN	Programma's: Classical Music (in Engels) Instrumental Learning and Teaching (in Engels) New York Jazz (in Engels) Wind Band Conducting	Aandacht voor onderzoeken en ondernemen. Opleiding aan Prins Claus Conservatorium.	Begin studie	Programma Classical Music Programma Instrumental Learning and Teaching Programma New York Jazz Programma Wind Band Conducting

Hogeschool der Kunsten Den Haag

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Type and Media	EN		Opleiding met focus op typografie en kalligrafie.	N.v.t.	Programma
Interior Architecture: Inside	EN		Focus op het verbreden en verdiepen van interieurarchitectuur en het bijdragen aan maatschappelijke kwesties.	N.v.t.	Programma
Muziek	NL/EN	Programma's: Muziek (zie hieronder) ArtScience (zie hieronder) Artistic Research (zie hieronder) Muziekeducatie New Audiences and Innovative Practice Orkestdirectie Orkest Kamermuziek Ensemble Slagwerk Rietkwintet	Opera en Orchestral conducting worden aangeboden door het Koninklijk Conservatorium en het Conservatorium van Amsterdam gezamenlijk.	Begin studie	Programma Artscience Programma Artistic Research Programma Muziekeducatie Programma New Audiences and Innovative Practice Programma Orkestdirectie Programma Orkest Programma Kamermuziek Programma Ensemble Slagwerk Programma Rietkwintet

vervolg Hogeschool der Kunsten Den Haag

Muziek - ArtScience			De specialisatie ArtScience heeft een inter-disciplinaire focus. Opleiding wordt aangeboden door de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten Den Haag (KABK) en het Koninklijk Conservatorium Den Haag gezamenlijk.	N.v.t.	
Muziek - Artistic research			De specialisatie Artistic research heeft een interdisciplinaire focus. Opleiding wordt aan-geboden door de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten Den Haag (KABK) en het Koninklijk Conservatorium Den Haag gezamenlijk.	N.v.t.	
Sonologie: Instruments and Interfaces	EN			N.v.t.	Programma
Opera	EN			N.v.t.	Programma

Hogeschool Rotterdam

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Fine Art	EN		Aandacht voor kritische reflectie en debat binnen kunstenaarspraktijk en artistiek onderzoek. Opleiding aan Piet Zwart Institute (PZI).	N.v.t.	Programma
Interior Architecture and Retail Design	EN	Programma's: Interior Architecture Retail Design	Focus op toegepast onderzoek/experiment in en kritische reflectie op interieurarchitectuur-opleiding aan PZI.	Begin studie	Programma
Media Design and Communication	EN	Programma's: Lens-Based Media Experimental Publishing	Focus op opleiden van onderscheidende kunste-naars/ ontwerpers in het medialandschap. Opleiding aan PZI.	Begin studie	Programma

Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Fine Art	EN	Programma's: Fine Art Scenography	Bij Fine Art ligt de focus op artistiek onderzoek, de ruimtelijke, curator- en studiopraktijk, en mediatheorie. Bij Scenography ligt de focus op het maken van een artistieke enscenering in diverse kunstdisciplines.	Begin studie	Programma Fine Art Programma Scenography
Crossover Creativity	NL		Gericht op samenbrengen van creatieve ondernemers in verschillende disciplines, met een focus op sociaal-economische en culturele vernieuwing, crossdisciplinair werken en technologische toepassingen.	N.v.t.	Programma
Interieurarchitectuur	NL		Focus op mensgericht ontwerpen, onderzoekend ontwerpen en het werken in een professionele context, waarbij men sociaal-maatschappelijke kwesties verbindt aan een ruimtelijk vraagstuk.	N.v.t.	Programma
Music	NL/EN	Programma's: Music (zie hieronder) Music Design (zie hieronder)		Begin studie	Programma Music Programma Music Design
Music - *Music*		Programma's: Performing Musician for the Stages Performing Musician in Applied Contexts	Focus op het voortzetten van de individuele hoofdvakstudie in een specifieke context.	Begin studie	
Music - *Music Design*		Programma's: Composition Music Production Music Technology Sound Design	Focus op het ontwikkelen van een professionele en artistieke visie op het ontwerpen van muziek.	Begin studie	

NHTV

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Media Innovation	EN	Programma in Breda: Media Innovation Programma in Hilversum: Media Innovation (executive master)	Focus op ontwerpen van innovatieve en creatieve mediaproducten, met aandacht voor ict, media-theorie, communicatiewetenschappen en marketing. Programma in Hilversum wordt aangeboden in samenwerking met (creatieve) industrie. Locaties Breda en Hilversum.	Begin studie	Programma Media Innovation Programma Media Innovation (executive master)
Game Technology	EN	Programma's: Visual Art Game Development	Focus op verdere ontwikkeling van en onderzoek in game development. Bij Visual Art ligt de focus op de artistieke vormgeving van games.	Begin studie	Programma

Stenden Hogeschool

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
International Leisure and Tourism Studies	EN		Aandacht voor vrijetijdsbesteding en toerisme in onder meer de culturele sector.	N.v.t.	Programma

Hogeschool Zuyd

Naam studie	Taal	Programma's/specialisaties	Opmerkingen	Start progr./ specialisatie	Website
Theater	NL		Focus ligt op het realiseren van een theaterproject, waarbij veel aandacht is voor regio en vormgeving en voor inhoudelijke en praktische aspecten.	N.v.t.	Programma

vervolg Hogeschool Zuyd

Muziek	EN	Programma's: Klassiek Jazz	Opleiding wordt aangeboden door Fontys Hogeschool voor de Kunsten en Zuyd Conservatorium Maastricht gezamenlijk.	Begin studie	Programma
Muziek - *Klassiek*		Programma's: Instrumental (diverse) Vocal Choral Conducting Composition Music Theory Ensemble Conducting - Contemporary Music Orchestral Conducting Wind/Brass Conducting		Begin studie	
Muziek - *Jazz*		Programma's: Instrumental (diverse) Vocal Composing and Arranging		Begin studie	
Interior Architecture	NL/EN/DE		Focus op artistieke expressie in interieurarchitectuur.	N.v.t.	Programma
Architectuur	NL		Focus op identificatie en innovatie van lokale architectuur, vanuit een internationaal perspectief.	N.v.t.	Programma